

ХЕРСОНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

РОЗВИТОК МАЛОГО ТА
СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ПІВДНЯ
УКРАЇНИ

ЗБІРНИК СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 квітня 2021 року

УДК 005:339.9(043.2)

Рекомендовано до друку
Вченою радою економічного факультету
Херсонського державного аграрно-економічного університету
(протокол № 10 від «26» травня 2021 р.)

РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ: матеріали студентської науково-практичної конференції (20 квітня 2021 р., м. Херсон) / за ред. В.М.Крикунової, Г.В. Жосан та ін. – Херсон, 2021. – 265 с.

В матеріалах конференції висвітлено передові науково-практичні результати досліджень, що отримані у галузі сучасного менеджменту. Конференція покликана стимулювати обмін ідеями та тематичною інформацією між українськими та зарубіжними вченими, представниками наукового та виробничого середовищ, слугувати джерелом інформації про сучасний рівень наукової роботи для здобувачів вищої освіти.

Для здобувачів вищої освіти, науковців та фахівців.

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та друкуються мовою оригіналу

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цитат та інших відомостей несуть автори публікацій. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Відповідальний за випуск – декан економічного факультету, к.е.н., доцент Крикунова В.М.

Технічний редактор: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та інформаційних технологій Жосан Г.В.

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу Херсонського державного аграрно-економічного університету заборонено!

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТА ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Афанасієвська К. – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Бойко Л. О. – доцент, Херсонський державний аграрно-
економічний університет, м. Херсон*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Херсонська область - потужний сільськогосподарський регіон, в якому виробляється значна частина сільськогосподарської продукції України. Із усіх агроформувань різних типів господарювання вагоме місце займають фермерські господарства, які забезпечують ефективне використання ресурсів аграрного сектору [1].

Значний досвід розвитку фермерських господарств в Херсонській області свідчить, що формування фермерства розпочалося у 1991 р. і найбільша їхня кількість (3100 шт) відмічена в 2002 р. Динаміка кількості фермерських господарств протягом аналізованого періоду їх функціонування була нерівномірною. Починаючи з 2010 р. спостерігається зворотній процес, тобто зменшення кількості фермерських господарств (рис. 1). Як свідчить практика, цей процес має цілковиту закономірність. Зниження темпів зменшення чисельності фермерських господарств свідчить про незворотність процесу функціонування приватних форм господарювання в сільському господарстві. У складних умовах виживають тільки сильні, і ті які мають можливість в перспективі досягти конкурентоспроможності [2].

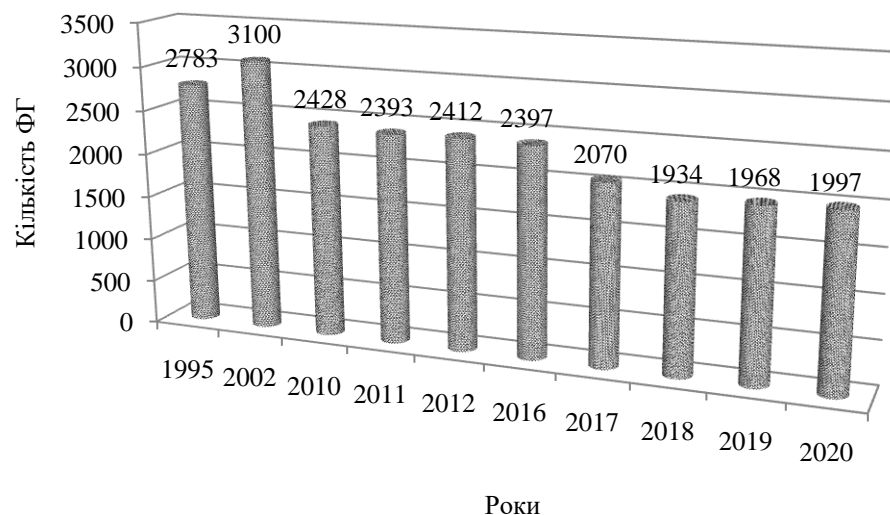

Рис.1. Динаміка кількості діючих фермерських господарств у Херсонській області за період з 1995 до 2020 року

Джерело: [3]

Фермерські господарства Херсонщини нині мають різну площу землекористування. Амплітуда коливань числових значень показників розміру

фермерських господарств досить висока й різниця між крайніми значеннями розміру становить понад 3000 га. Тобто, представлені як новостворені фермерські господарства з найменшою площею землі, що в середньому становить 2,6 га, так і великі формування площею понад 4000 га. Проте переважна більшість фермерських господарств регіону залишається дрібноземельною і в середньому на одне господарство припадає 114-116 га сільськогосподарських угідь. Найбільшим цей показник є у Великолепетиському - 171,5 га, Верхньорогачицькому - 169,0 га, Нижньосірогозькому - 166,9 га. Найменшим у Скадовському - 56,2 га, Олешківському - 70,1 га та Каховському районах - 92,3 га [4,5].

Основним видом діяльності фермерських господарств є рослинницька галузь. В основному фермери займаються вирощуванням зернових, овочевих та баштанних культур. Окремі займаються вирощуванням картоплі і лише 3% фермерських господарств спеціалізується на виробництві тваринницької продукції. Останні роки дослідження характеризуються підвищенням врожайності сільськогосподарських культур за рахунок більш прогресивних технологій [6].

Сьогодні розвитку фермерства в Україні з боку державних структур не приділяється необхідної уваги та державної підтримки, що в свою чергу негативно впливає на функціонування фермерських господарств і всього процесу в цілому. На сучасному етапі в аграрному секторі економіки України становище, що склалася, можна визначити як домінування потужних аграрних холдингів, які при складних умовах економічної ситуації активно продовжують вести свій бізнес. У них відсутні проблеми які мають невеликі фермерські господарства із реалізацією продукції, отриманням пільгових кредитів та всебічної підтримки з боку держави. Головною метою фермерських господарств України є визначення їх реальної ролі в аграрному секторі економіки та перспектив швидкого розвитку фермерства в цілому.

Література:

1. Воіко V. O., Воіко L. O. Features of farm functioning under conditions of a competitive environment. *Економіка АПК*. 2018. № 3. С. 56 - 62.
2. Бойко В.О., Бойко Л.О. Сучасні підходи до визначення поняття «конкурентоспроможність аграрних підприємств». *Фінансовий простір*. 2019. №3(35). С.23-31. DOI:[https://doi.org/10.18371/fp.3\(35\).2019.190153](https://doi.org/10.18371/fp.3(35).2019.190153)
3. Головне управління статистики у Херсонській області. URL: <http://ks.ukrstat.gov.ua/component/content/?view=featured>
4. Бойко Л.О. Перспективи розвитку сімейних фермерських господарств в умовах конкурентного ринку. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. Випуск 2, 2020. С.78-85.
5. Voiko, V. (2016). Algorithm of developing competitive strategies and the trends of realizing them for agricultural enterprises. *ScienceRise*. Т. 2, N 1 (19), 30- 34. DOI : 10.15587/2313-8416.2016.60349.
6. Бойко Л.О. Пріоритети розвитку підприємництва зі створенням інноваційних продуктів. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 41–47. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.15.41